

STUD FYS PÅ ET BEN

Anders vil arbejde
med amputerede

Guide: Kend din autorisation

Det kan du blive: Hundefys

Uniformer: Ens og dog forskellige

Få tip om ledige stillinger og gode råd om job og arbejdsliv. Følg os på Facebook fb.com/dsakasse

Vi kender dit fag og dit arbejdsmarked

DSA giver dig tryghed og muligheder. Vores karrierekonsulenter har alle en sundhedsfaglig baggrund – flere er uddannet fysioterapeut ligesom dig.

Vi sørger for, du får dagpenge, hvis du pludselig står uden job. Vi giver dig professionel vejledning, så du kan

finde nye veje i arbejdslivet, og vores socialfaglige konsulenter står klar, hvis du bliver syg. DSA kender dine muligheder og rettigheder.

DSA er fysioterapeuternes foretrukne a-kasse. Er du studerende og under 30 år, er det gratis at være medlem.

DSA.dk

DANSKE
SUNDHEDSORGANISATIONERS
ARBEJDSLØSHEDSKASSE

BECOME
MASTER OF SCIENCE IN OSTEOPATHY (MSC.OST.)
OR GET YOUR
DIPLOMA IN OSTEOPATHY (D.O.)
IN
COPENHAGEN

- All teachers are academically trained
- Recognition professional organization
- Electronic scripts and hardcopy study books
- Training at your own pace
- Personal guidance
- ISO 9001 Quality Assurance

FREE INTRODUCTION COURSES:
www.osteopathy.eu

The International Academy of Osteopathy
Kleindokkaai 3-5, B-9000 Ghent, Belgium
Tel. +32 (0) 9 233 04 03 | info@osteopathy.eu

www.osteopathy.eu

Hvilken patient har gjort størst indtryk på dig?

Maria Setterby Henriksen, Odense, modul 13

Vi blev nødt til at sætte os ned og fortælle en patient, at hun skulle prioritere i sit liv. Hun var kommet ind, fordi hun havde stærke smerter i ryggen. **Hun ville alting i sit liv, men det eneste, hun ikke havde tid til, var at slappe af.** Det var første gang, jeg skulle fortælle en patient, at problemerne faktisk var nogle andre, end dem hun selv kom med. Det var afsindigt grænseoverskridende, for det var nogle relativt følsomme områder, der egentlig hører til i privatsfæren. Men det endte med, at hun omstrukturerede sit liv og fik langt færre smerter. Det er en fantastisk følelse, når man med så få værktøjer faktisk kan være med til at ændre en persons liv. ✓

Maria Busk Thomsen, Holstebro, modul 11

Jeg havde en patient i min sidste praktik, der fejlede næsten alt. Han

kom for at træne sit nye ben efter en amputation. Det var meget beundringsværdigt at se, hvordan han blev ved med at knokle hårdt og var så motiveret, selvom han havde så meget at kæmpe med. Det gik ikke så hurtigt med frem-skriddene, som man kunne håbe, men **hvis han bare havde opnået et lille mål, som eksempelvis at gå et kort stykke, så han straks nye muligheder.** Der var aldrig fokus på begrænsningerne. Det giver så meget ekstra gåpåmod og motivation som terapeut, når man ser, hvor svært nogle patienter rent faktisk har det, uden at de giver op. ✓

Helle G. Madsen, Aalborg, modul 11

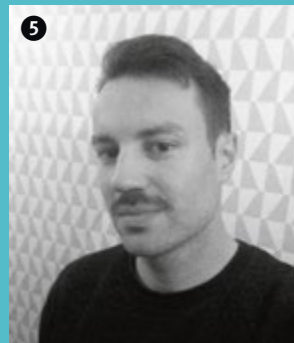
De fleste kommer sig efter sygdommen Guillain-Barré, hvor kroppens immunforsvar angriber nerver og muskler, men hver tiende får varige mén. Min patient var desværre en af dem. Det stod slemt til, og lægerne gav ham dårlige chancer for nogensinde at kunne gå igen. Alligevel var han det mest positive menneske, jeg har mødt. Det er sådan en patient, man drømmer om at få. Jeg fik mulighed for at udfordre mig selv og tænke kreativt for at holde ham motiveret i det lange sygdomsforløb. Og hvis jeg havde en dårlig dag, blev jeg altid glad

efter at have tilbragt to timer i hans selskab. I dag er han faktisk i stand til at gå. Det er over al forventning og kom af ren og skær viljestyrke og livsglæde. **Han er virkelig en rockstjerne i mine øjne.** ✓

Benjamin Rasmussen, København, modul 11

Vi var to studerende, der fik til opgave at træne en 91-årig dame, der havde været sengeliggende efter et fald. Hun var forholdsvis depressiv og slet ikke motiveret til at træne, fordi hun ikke rigtigt troede på projektet. Men alligevel trænede vi intensivt med hende i to uger. **Fra knap nok at kunne gå to trappetrin endte hun med at gå næsten samtlige trapper på hospitalet.** Det var ret fascinerende at opleve et menneske, der har opnået en vis alder og ingen motivation har, som man alligevel kan rykke så meget på så kort tid. Hun takkede os bagefter og var simpelthen så glad. Det var en fed følelse at se, at det også havde givet hende forøget livskvalitet. ✓

Jonas Raahauge Westermann, Odense, modul 9

På en sportscamp for tre år siden mødte jeg en pige, der havde stærke smerter i knæet. Lægerne kunne ikke finde ud af problemet. I praktikken mødte jeg hende så igen. **Der var hun blevet 15 år og havde netop fået lavet et nyt korsbånd.** Hun gik stadig på krykker og kunne ikke støtte på benet, fordi hun havde så ondt og hverken

kunne bøje eller strække det helt ud. Det var hun selvfølgelig rigtig hæmmet af i sin hverdag. Det gjorde stort indtryk på mig, fordi jeg havde mødt hende på forskellige tidspunkter og kunne se den proces, hun havde været igennem. Hun havde ikke gået ordentligt på benet i tre år. Det giver mig virkelig meget at være med til at hjælpe unge mennesker videre i livet. ✓

Skriv dig til penge

Danske Fysioterapeuters Bachelorpris går til den, som har skrevet den bedste artikel på baggrund af et bachelorporjekt. Med prisen følger **25.000 kroner**.
Læs mere her: fysio.dk/for/stud/De-Studerendes-Pris

Gratis inspiration

Danske Fysioterapeuters fem regioner inviterer til en række gratis faglige arrangementer i løbet af året. I Nordjylland står der eksempelvis både funktionelle lidelser, inspirationsmuskeltræning, diskusprolaps og fysisk aktivitet til børn på programmet. Følg med på fysio.dk/regioner

2734

havde fysioterapeutuddannelsen som deres førsteprioritet i år. Det er 50 færre end sidste år, men stadig mange flere end de 1135, der blev plads til. To uddannelsessteder havde søgt om lov til at udvide antallet af pladser, men Danske Fysioterapeuter protesterede over for både politikere og embedsmænd. Engagement er nemlig ikke nok. Der skal også være jobs.✓

Mange vil læse videre

Fysioterapeuter er generelt meget indstillede på at læse videre, og kun 12 procent har aldrig overvejet at videreuddanne sig. Det viser en ny undersøgelse blandt Danske Fysioterapeuters medlemmer. Langt de fleste, 71 procent, ser det som en fordel, at man får nogle års klinisk erfaring før videreuddannelsen. Men har man først fået familie, kan både økonomi og geografi være en barriere, og undersøgelsen afslører et stort ønske om at kunne læse en kandidatuddannelse på deltid. Tre fjerdedele afviser at flytte i forbindelse med en videreuddannelse, men halvdelen er villige til at pendle.

Særligt fire uddannelser er eftertragtede:

- Kandidatuddannelsen i fysioterapi
- Den sundhedsfaglige kandidatuddannelse
- Masteruddannelsen i rehabilitering
- Kandidatuddannelsen i idræt og sundhed.

Danske Fysioterapeuter bruger undersøgelsen, når vi taler med Folketingets partier om rammerne for fremtidens videreuddannelse.

Læs hele undersøgelsen på kortlink.dk/gzsk

Ung magt

Da der i foråret var generalforsamlinger i Danske Fysioterapeuters regioner, var det første gang, studerende kunne stille op til bestyrelserne på lige fod med færdiguddannede. Der blev valgt en studerende til bestyrelsen i fire ud af fem regioner.✓

KÆRE KOMMENDE FYS

Dit første job som færdiguddannet fysioterapeut bliver måske uden overenskomst. Skriv først under på en kontrakt, når du har talt med os.
Hilsen din fagforening

Klædt på

Uanset om du får job på en klinik, en kommunal arbejdsplads eller et hospital, skal du have **arbejdstøj** på. Truncus går tæt på fysioterapeuternes beklædning.

DET SIGER SUNDHEDSSTYRELSEN

På danske hospitaler skal fysioterapeuterne bære uniform, ligesom alle andre. Hospitalet stiller som regel arbejdstøj til rådighed og står for vask og vedligeholdelse. Arbejdsdragten består typisk af bukser, tunika, T-shirt, kjole eller en kittel. Dragten skal være kortærmet og tætsiddende, så den ikke kommer i kontakt med omgivelserne. Den må ikke berøre gulvet. Det anbefales, at tøjet sys af bomuld og polyester, som kan tåle at blive vasket ved høje temperaturer. Reglerne er til for at reducere antallet af infektioner hos patienter og personale. Uden for hospitalerne er der krav om arbejdstøj med korte ærmer, så man let kan vaske hænder.

Kilde: Sundhedsstyrelsens vejledning om arbejdsdragt inden for sundheds- og plejesektoren.

Tøjet viser, at jeg er en del af at hold

Mashi Bang arbejder i Herlev Hospitals ortopædisk-kirurgiske team med tilknytning til hjerteafdelingen.

Hvordan ser din uniform ud?

Jeg går med en turkis T-shirt, hvide bukser og en hvid kitteljakke med lommer. Skoene skal man selv tage med, det kan være kondisko og sandaler. Jeg har nogle MBT-sko på, fordi de er behagelige, når man har travlt og skal gå så meget, som vi skal.

Hvor meget kan du selv bestemme?

Man kan selv vælge, om bukserne og T-shirten skal være blå eller hvide. Og efter jeg kom på hjerteafdelingen, hvor der er mange sygeplejersker og assistenter i hvide bukser, har jeg skiftet til hvide. For jeg vil gerne vise, at jeg er en del af holdet. Den turkis T-shirt har jeg valgt, fordi den klæder mig bedre.

Hvor meget må man afvige?

Man kan tage et tørklæde på pga religion. Men ellers må man ikke afvige. Jeg har heller ikke min vielsesring eller mit armbåndsur på. Det er for at forebygge smittefare.

Hvad er dens vigtigste funktion?

Uniformen er hygiejnisk. Vi skal have en ny på

hver morgen. Derudover er der en signalværdi. Man viser over for patienterne, at man tilhører hospitalets personale. Den er også praktisk, for vi har både en trådløs telefon og en kuglepen og en blok i jakkelommerne.

Hvad skal den signalere?

Den signalerer autoritet og skaber tryghed hos patienterne. Patienterne kan regne med, at man er en del af hospitalets sundhedspersonale. Jeg taler med lidt accent, og fordi jeg har kittel på, kan patienterne se, at jeg er en del af hospitalets sundhedsteam. Jeg bliver ikke vurderet på min hud- og hårfarve, men ud fra mit fag.

Hvad er det værste ved at have uniformen på?

Når det er varmt, og man står med en meget tung patient, kan man godt føle sig lidt hæmmet. Det er en af ulemperne ved uniformen.

Jeg undgår tanktop

Mikkel Friis Boesen Madsen er kommunalt ansat på Træningscenter Amager.

Hvordan ser dit arbejdstøj ud?

Det kommer an på, hvad jeg tager ud af skabet om morgenen. Lige nu har jeg sorte Adidas Trainers og en blå T-shirt og neongule Nike Free på. Jeg kan også finde på at bruge cowboybukser eller shorts.

**Mikkel Friis
Boesen Madsen**
*er kommunalt ansat
på Træningscenter
Amager.*

Mashi Bang
*arbejder i Herlev
Hospitals ortopæ-
disk-kirurgiske team
med tilknytning til
hjerteafdelingen.*

**Karen-Louise
Edelgaard
Pedersen** *ejers
klinikken Axeltorv
Fysioterapi i Hel-
singør.*

Hvilke regler har I?

Vi har ikke regler for det. Det er meget op til den enkelte. Men vi ved godt, at vi ikke skal vise for meget hud eller forsøge at se bysmarte og lækre ud. Det er jo en uniform, så vi vælger noget neutralt tøj. Man må dog ikke have ure, ringe og neglelak på.

Hvad er dine vigtigste krav til tøjet?

Det skal være behageligt, og man skal kunne bevæge sig i det. Jeg behandler borgere i alderen 15 til 99 år, både her på træningscentret, på plejehjem og ude i folks egne hjem. Det skal også

EMBLEMET

Fysioterapeuternes emblem er dekoreret med to gyldne "strigiler", lagt over kors. En strigil er et instrument, som blev brugt til at skrabbe olie af huden efter massage i det gamle Grækenland.

kunne tåle lidt af hvert, fordi man risikerer at komme ud i et rygerhjem, eller et sted, hvor borgerne er dårlige.

Hvor mange penge bruger du på arbejdstøj?

Via overenskomsten får vi ca. 250 kr. om måneden til tøj, og jeg køber normalt nogle gode T-shirts og et par bukser et par gange om året. Skoene koster 1000 kr, så der ryger en stor del af årets budget.

Kunne du tænke dig at arbejde i en uniform?

Det har jeg det lidt ambivalent med. Jeg er glad for, at jeg ikke skal gå i hospitalsuniformer, for de lukker alt af. Men nogle gange kunne det være rart at have uniform på, fx når man kommer ud på et plejehjem, så personalet ikke tror, man er pårørende. På den anden side er jeg glad for, at jeg kan vælge noget tøj, der er behageligt, og at jeg kan tage shorts på om sommeren.

Har dit tøj stødt nogen?

Jeg fik engang nogle kommentarer fra nogle damer. Jeg havde et træningshold og havde træningssHORTS på, der sad lidt stramt. Jeg viste i en øvelse, hvordan man rejser sig og sætter sig, med næsen godt frem og numsen godt tilbage. Så sagde de ældre damer, som stod bag ved mig: Bare bliv ved, her er

udsigten god! Jeg tænkte 'Hov, den havde jeg ikke lige set komme.' Men jeg lukkede den bare ned.

Hvad er det værste ved dit arbejdstøj?

Nogle gange om sommeren, når det er ham-mervarmt, ville det være rart at tage en tanktop på, men det gør jeg ikke. En tanktop viser meget mere hud. Og man vil jo gerne fremstå professionel. Jeg har også nogle tatoveringer på overkroppen, som jeg gerne vil skjule. I stedet for vælger jeg nogle gode T-shirts, som giver lidt luft.

Tøjet udstråler professionalisme

Karen-Louise Edelgaard Pedersen ejer klinikken Axeltorv Fysioterapi i Helsingør.

Hvordan ser din uniform ud?

Vi bruger ikke uniformer, men arbejdstøj. Jeg arbejder i lange, sorte træningsbukser og T-shirt med logo. Ærmerne er korte eller i trekvart længde, så mine underarme er frie. Jeg bruger også en vest, når det bliver koldt. Skoene er normale kondisko. Tøjet er i bomuld.

Hvorfor ser dit arbejdstøj ud, som det gør?

Vi har haft forskellige tøjpolitikker her på klinikken, og på et tidspunkt lagde jeg en helt ens linje for, hvordan den skulle se ud. Men der var altid nogle af fysioterapeuterne, der meldte tilbage, at de hellere ville have en poloshirt eller en skjortelignende bluse. Fysioterapeuter er jo meget forskellige, så nu kan de frit vælge tøj fra et katalog, og så bliver det leveret med klinikkens logo på. Og det er meget varieret, hvad de vælger. Nogle er til sort-hvid og V-udskæring, andre vælger farver, fx en limegrøn eller cheriserød bluse.

Hvor meget må man afvige?

Man skal have bukser og en T-shirt på. Hvis man har ekstremt slidte træningsbukser på, har jeg kommenteret det, men det er mange år siden. For der er en kultur her, som betyder, at det gør man ikke. Man tager heller ikke lavtaljede bukser på, så man får udsigt til det, der ikke skal ses, når man bøjer sig fremover.

Må man pynte sig?

Der er frit spil. Jeg selv går med ur, men ikke med ringe og halskæder. Man kan sætte håret, som man vil.

Hvad er arbejdstøjets vigtigste funktion?

Det udstråler professionalisme og viser, hvem der arbejder på vores klinik. Når der kommer kunder, som ikke har været her før, skal de vide, hvem de kan henvende sig til, uanset om man er sekretær eller fysioterapeut. Det er også vigtigt, at man har tøj på, som man kan bevæge sig i, vise øvelser i og kravle, springe og hoppe rundt i. For det gør vi næsten hele tiden.

Hvad er det bedste ved at have det på?

Det er meget behageligt, og uanset hvordan man har det, om det er en god eller træt dag, så behøver man ikke tænke over, hvad man skal have på. Man kan bare tage en T-shirt ud af skabet, og så er man i arbejdstøjet.

Hvad er det værste?

Der er ikke noget ubehageligt ved det. Tøjet er ikke for varmt, og vi kan fx. vælge en T-shirt uden ærmer om sommeren. Vi må også bruge shorts, hvis de stopper max en cm over knæet. Vi har ikke bare lår. Det skyldes, at vi laver nogle mobiliseringsteknikker, hvor man er meget tæt på patienten og det vil være grænseoverskridende, hvis huden berører patienten. Det gør mine hænder og underarme allerede. Det er enormt vigtigt for mig, at der er noget tøj imellem os. ✓

Fra stort skrud til kort kittel

Fysioterapeuternes arbejdstøj har udviklet sig meget **gennem tiden** – fra fine kjoler og lange kitler til nutidens bukser og bluse.

FOTO: ARKIV

For 100 år siden hed en fysioterapeut en massøse og hun var kvinde. Massøsen arbejdede i sit eget tøj, som fulgte moden: store rober og opsat hår.

Siden faget fysioterapi opstod, har arbejdstøjet forandret sig løbende. Men fælles for fysioterapeuternes uniformer er, at de altid har fulgt moden. Den lange kjolekittel, som gik til midt på skinnebenet, var fast uniform indtil 1960'erne. Men samtidig med at massøserne blev autoriserede fysioterapeuter, og resten af samfundet udviklede sig, forandrede uniformen sig også.

Kjolerne blev kortere, og vi fik trykknapper foran. Men kjolelængden gik stadig til under knæene, så vi trak den op i bæltet, så den blev kortere. Det var jo moderne med lårkort. Det var også i det årti, at fysioterapeuterne smed kjolen og de klassiske, blå uniformsbukser så dagens lys. Sygeplejerskerne gik i hvidt, så på den måde kunne man se forskel. Fysioterapeuterne blev mere fysisk aktive, når de behandlede patienterne. Man begyndte at kravle rundt på gulvet med børnene og lave øvelser med patienterne oppe i sengene. Det stillede nye krav til tøjet.

I 1990'erne skete der igen et lille skift i uniformsmøden. Man knappede kitlerne op, så man kunne se tøjet indenunder.

Kilde: Vibeke Pillmark, faglig redaktør, Danske Fysioterapeuter

I 1962 var uniformen endnu ikke kravlet opad. Indenunder bar man tykke nylonstrømper og lukkede sko med en lille hæl, eller som her træsko. Træningstøj var ikke relevant dengang, for man stod for det meste ved briksen og masserede patienten.

FOTO: ARKIV

A full-page photograph of a man with a prosthetic right leg standing in front of a row of lockers. The lockers are green on the left and black on the right. The man is wearing a white t-shirt with a red and grey striped pattern on the back, blue denim shorts, and grey sneakers. He is looking towards the right, and his right arm is raised towards a locker. A large black circle is overlaid on the right side of the image, containing the title and a paragraph of text.

Fys på ét ben

Fysioterapeutstuderende **Anders Skjødt** er født med et misdannet højre underben. Men det har aldrig været en begrænsning for ham. Når han er færdig som fysioterapeut, håber han at kunne komme til at arbejde med benamputerede patienter.

Anders Skjødt tog shorts på til ære for fotografen. Hans benprotese sidder fast som en sok om hans underben.

ange bukser er det sikreste valg, da Truncus en kold dag i maj møder fysioterapeutstuderende Anders

Skjødt. Der er derfor intet usædvanligt at se, da han smilende kommer ned ad trappen mod receptionen i VIA Sundhedscampus i det nordlige Aarhus. Dagen har stået i gruppearbejdets tegn. Emnet er arbejdsmiljøet i en rugbyklub. Vi sætter os i den store kantine til en snak om at være en helt normal studerende, der stikker gevaldigt ud fra mængden, så snart det er vejrtid til shorts.

– Der er ikke noget, jeg ikke kan deltage i på studiet. Så skulle det være en eller anden balanceudfordring på højre ben, siger Anders Skjødt.

For Anders Skjødt mangler en stor del af sit højre ben. I stedet har han en sort protese i carbon. Den går næsten op til knæet, og i den anden ende munder den ud i en metalcylinder, der er sat fast til en kunstig fod.

Ingen lægmuskler

For 23-årige Anders Skjødt er det manglende ben et livsvilkår, som han blev født med. Ved fødslen kunne hans knæ ikke strækkes helt ud. Det sad 20-25 grader skævt udad til siden, og for enden af en stump ben sad en enkelt tå. Med tiden blev presset på benet større og større. Så da Anders Skjødt var 12 år, gennemgik han en operation, hvor tåen blev amputeret, og knæleddet blev rettet til.

Operationen var en succes og har givet ham et betydeligt bedre funktionsniveau. Anders Skjødts underben er med tiden vokset ned til cirka 30 centimeter under knæet. Sammenlignet med mange benamputerede er det forholdsvis langt, og det er en fordel, at der er så meget ben, protesen kan sættes

fast på. Til gengæld har Anders Skjødt ingen lægmuskler, og af underbensknogler har han kun tibia (skinnebenet). Men alligevel føler han ikke, at hans handicap er til hinder for noget.

– Jeg har skydivet og bungyjumpet ligesom alle mulige andre, når jeg har været ude at rejse. Jeg har bare nogle gange skullet passe lidt mere på, for det ville ikke være så godt, hvis benet faldt af. Jeg kan også sagtens løbe – den eneste begrænsning for hvor langt er min kondition.

Gennem hele sit liv har han spillet meget bordtennis og været på ungdomslandsholdet i bordtennis for handicappede, såkaldt para-bordtennis, og det var i forbindelse med en skade, at han fandt interesse for fysioterapi.

– De gange, hvor jeg var uheldig og blev skadet, har jeg haft kontakt med fysioterapeuter, og jeg syntes, at det var spændende. Da jeg blev ældre, begyndte jeg som mange andre også at styrketræne lidt og fik interesse for kroppen, og hvordan den fungerede.

Anders Skjødt har ikke et sekund fortrudt sit valg af uddannelse, men stod ved studiestart på VIA University College i Aarhus over for endnu et vigtigt valg.

– I starten var jeg meget i tvivl, om jeg skulle fortælle om mit handicap i plenum en af de første dage. Men jeg valgte ikke at gøre det. Det er ikke noget, der sætter en begrænsning for noget som helst, så folk måtte finde ud af det, når de fandt ud af det. Lige pludselig bliver det godt vejr, og så kommer jeg i shorts.

Spørg i stedet for at glo

Som så mange af hans medstuderende synes Anders Skjødt, at det bedste ved fysioterapeutstudiet er, når man i praktikken kommer ud og oplever den virkelige verden. For nogle få kan den virkelige verden og fx det at skulle

i fysisk kontakt med en storsvedende mand være et chok, men når Anders Skjødt tænker tilbage på sit første praktikforløb på en klinik i Ebeltoft, kan han se, at et liv som handicappet på sin vis har været med til at forberede ham.

– Nogle er meget afvisende, lige så snart der er noget, der afviger fra normalen. Men jeg stikker jo selv lidt ud fra normalen, og det kan måske have været en fordel. Det handler om at have modet til at springe ud i det. Jeg har altid været ligeglad med at gå i shorts om sommeren, selv om jeg godt ved, at folk kigger.

Som para-bordtennisspiller har Anders Skjødt været vant til at omgås folk, der adskilte sig væsentligt mere fra mennesker uden handicap, end han selv gør.

– Igennem handicapidrætten har jeg været rundt til mange stævner i udlandet, hvor der har været alle typer af handicaps. Jeg har set folk nærmest uden arme og ben, der spillede bordtennis. Der er sågar en, der har battet i munden.

Anders Skjødt har også haft en ballast i forhold til dialogen med sine patienter. Det at folk altid kigger mere end en enkelt gang, når han eksempelvis er nede for at træne, har gjort, at han har relativt nemt ved selv at tage fat på emner, som andre ville blive pinligt berørt over.

– Jeg er nok lidt mere ubekymret ved at spørge ind til patienter. Jeg ved jo, hvor irriterende det kan være, hvis man fortier det i stedet for at være stille og rolig omkring det, hvis nogen stikker ud fra normalen. Jeg har mødt masser af mennesker, som ikke har turdet spørge, men som bare har gloet i stedet for.

Niche med amputationer

Da Truncus møder Anders Skjødt, har han netop fredagen forinden sikret sig et studiejob på en klinik, der ligger i den lille by Kolind på Djursland. Han har ikke umiddelbart udsigt til at få benamputerede blandt sine patienter, og han er heller ikke stødt på nogen i sine foreløbige fire praktikophold. Men han drømmer om en dag at gøre netop de benamputerede til sin levevej.

– Jeg kunne godt tænke mig at have en niche inden for benamputerede. Men jeg må indrømme, at jeg ikke aner, hvor stort markedet er for det. Jeg synes, at det er spændende

Anders Skjødt studerer
på VIA University
College i Aarhus.

”
**Det psykiske
spiller ofte ind og er en
mindst lige så stor del
som genoptræningen,
når man skal vænne sig
til et nyt liv.**

**Kort om
Anders Skjødt**

- Født 1991.
- Fysioterapeutstuderende siden 2013
- Studiemedhjælper hos Sundhedshuset i Kolind.
- Fra Viborg.
- Bor i Aarhus med sin kæreste.

at arbejde med handicappede. Det er det med, at det psykiske ofte også spiller ind og er en mindst lige så stor del som genoptræningen, når de skal vænne sig til et nyt liv.

Anders Skjødt forestiller sig, at hans ord vil have større vægt for andre benamputerede, når de tydeligt kan se, at han ved, hvad han taler om og har prøvet det på egen krop. Samtidig kan hans eget høje funktionsniveau være et stærkt billede på, hvad de kan opnå, på et tidspunkt i deres liv, hvor usikkerheden er stor.

– Jeg håber, der kan være en fordel i, at de bedre kan se mulighederne i det, når jeg fortæller, fordi jeg har været nogle af de samme ting igennem i forhold til frygten for, hvad man ikke kan gøre efter en amputation, siger han og understreger, at der naturligvis er stor forskel på den ængstelse, han selv havde, da han blev opereret som dreng, og så de tanker en 60-årig måtte have.

Selvom han endnu har sin første benamputerede patient til gode, har Anders Skjødt samlet nogle væsentlige erfaringer på området. Sidste år var han en uge på en kaserne i Uganda, der husede mere end 1000 skadede soldater og deres familier. Sammen med

andre danske og lokale frivillige stod Anders Skjødt for en workshop, der skulle hjælpe soldaterne med at komme i gang med at dyrke noget idræt.

Da han var 19 år, prøvede Anders Skjødt at skulle præsentere parabordtennis for en flok danske soldater, der var vendt hjem fra Irak og Afghanistan med alvorlige krigsskader. I gruppen var der både soldater, som nærmest lige var landet i Danmark igen, og så nogle, som havde haft et års tid til at vænne sig til tanken om en tilværelse uden eller med kun ét ben.

–Man kunne tydeligt mærke forskel. De, der lige var kommet hjem, tænkte stadig på krig og ødelæggelse. De, der havde været hjemme lidt længere var mere stille og rolige. Der skal du have to helt forskellige indgangsvinkler til patienterne, selvom de egentlig skal have samme behandling, siger Anders Skjødt, som blev temmelig overvældet over mødet med soldaterne.

–Det har været med til at give mig ballast i forhold til studiet, at jeg har prøvet at stå over for nogen, som har haft det svært. Det var også med til at bekræfte mig i, at det er mennesker, jeg skal have med at gøre.✓

En rask hund efter fysioterapi

De to fysioterapeuter Britt Vang Jensen og Jesper Ottosen har taget skridtet ind i en **ny niche**: Fysioterapi til hunde. De har allerede haft 150 firbenede patienter på briksen og håber, at feltet bliver lige så stort i Danmark som i Sverige. Her kan fysioterapeuter videreuddanne sig til at behandle dyr.

Hundens Fys er drevet af **Britt Vang Jensen og Jesper Ottosen**. De er begge autoriserede fysioterapeuter. Britt er også CMP-uddannet, og Jesper har desuden taget kurser i veterinærfysioterapi i Sverige. I Sverige kan man uddanne sig til veterinær fysioterapeut, som er en overbygning på den statslige fysioterapeutuddannelse.

Kom så Cæsar! Den lille franske bulldog tøffer på korte ben hen over gulvet og direkte uden om den lange løber, som er lagt frem i dagens anledning. Sandra Rasmussen, hundens ejer, kalder igen. Hun laver smaskelyde med munden og knipser med fingrene. 'Vi skal nok ikke gå til agility med ham', siger hun tørt, inden hun trækker en godbid op af lommen.

Vi er på Sundby på Amager, i den første danske hundefysioterapi drevet af autoriserede fysioterapeuter. Jesper Ottosen og Britt Vang Jensen åbnede klinikken for mindre end et år siden. Men de har allerede oplevet stor interesse fra hundeejere, som vil forsøge sig med et alternativ til dyrlægernes behandlinger.

"Dyrlægerne er dygtige. Men de har typisk tre forskellige handlemuligheder: De kan medicinere, operere og aflive. Her kan vi fysioterapeuter komme ind som et seriøst alternativ", forklarer Jesper Ottosen.

Reddede et hundeliv

Interessen for at behandle dyr opstod ved et tilfælde. Jesper Ottosen havde været fysioterapeut i tyve år og ejede to klinikker i Ishøj og på Vesterbro. En dag fortalte en patient i forbifarten, at hendes hund måske måtte til aflivning, fordi den haltede og gik i cirkler. Hunden var både scannet og røntgenfotograferet, og dyrlægen fandt en udposning i hjernen. Diagnose: Syringomyeli,

som kan give spastiske lammelser.

- Tilfældigvis havde jeg netop behandlet en patient med samme sygdom, så jeg sagde 'Kom ned med hunden, så kigger jeg på den'. Og ud fra hvad jeg kunne se, var det ikke spasmer, der var årsag til dens halten. Den havde bare meget ondt i sin hofte. Jeg gav den fysioterapi tre gange, og bagefter var den i stand til at gå i tyve minutter uden at halte eller cirkle. Og det fik mig virkelig til at tænke, at vi har da for f..... fat i noget her!

Arbejder med evidens

Jesper tog fat i kollegaen Britt Vang Jensen og foreslog et pilotprojekt. De inviterede hunde til gratis fysioterapi med det formål at undersøge, om fysioterapi kan gøre en forskel. Og så kom der ellers hunde af alle arter. Politihunde, jagthunde, kæleheunde og tidligere konkurrencehunde. En hund af racen Cano Corso kom med hoftedysplasi, en labrador havde albuesmerter og en schæfer led af massiv slidgigt.

Men selvom det var gratis, var det ikke alle ejere, som ankom til klinikken med positive forventninger, fortæller Jesper Ottosen.

-Schæferens ejer var en skeptisk ingeniør, som var sendt afsted af sin kone. Han mente, det var humbug. Men vi gav hunden en knæbandage på, og allerede efter første behandling hoppede og legede den som en hvalp.

Britt Vang Jensen supplerer:

” VI MENER, VI KAN UDFYLDE ET TOMRUM.

Jesper Ottosen

Cæsar har en medfødt fejl i begge knæ, som gør, at knæskallerne går af led. Hans ejer Sandra Rasmussen gik til dyrlægen og fik besked på, at han nok måtte aflives. Men så tog hun sin franske bulldog med til fysioterapi og har siden trænet og masseret hunden efter fysioterapeuternes anvisninger. Nu skal det tjekkes, om øvelserne virker.

– Vi arbejder jo meget evidensbaseret. Vi er nødt til at arbejde med objektive og subjektive mål. Og når vi møder en mand, som er så målbevidst og faktoorienteret, og som kan se, hvilken forskel det har gjort for hans hund, er det rigtig fedt.

Iværksætteri og dyreetik

Pilotprojektet gav så gode resultater, at de to fysioterapeuter besluttede sig for at bevæge sig længere ind i specialet. Jesper Ottosen gik i gang med en svensk uddannelse i veterinær fysioterapi, og Britt Vang Jensen sugede til sig fra sidelinjen. I oktober 2014 åbnede de Hundens Fys, og siden har de to fysioterapeuter haft godt 150 hunde på briksen. De bruger hver især en dag om ugen på at give fysioterapi til hunde ved siden af arbejdet med mennesker. Men hvorfor overhovedet bruge sine kræfter på at give fysioterapi til dyr? Hverken Jesper Ottosen eller Britt Vang Jensen er "hundemennesker". De holder af dyr, men er først og fremmest fysioterapeuter, forklarer Jesper Ottosen.

– Der er to grunde til det. Den ene er kaldstanken. Vi mener, at vi kan udfylde et tomrum og hjælpe hunde, som er truet af aflivning, fordi man ikke har opdaget, at der er en mulighed for at prøve fysioterapi. Så vi kan rent fagligt og dyreetisk tilbyde noget, der er overset i dyrebehandlingen. En anden ting er, at vi er iværksættertyster begge to. Og bliver det her lige så udbredt, som det er i Sverige, hvor det er helt gængs behandling, kan det blive en rigtig god forretningsidé.

Fysioterapi på hunde er et nyt felt i Danmark, men ligesom hos mennesker kan fysioterapi nedsætte hundens smerter, hvis den fx. lider af gigt. Fysioterapeuterne bruger både styrketræningsøvelser og ledmobiliserende teknikker.

Britt Vang Jensen instruerer Sandra Rasmussen i at massere Cæsar. – Du skal massere her, men det er hårdt, så der skal tages fat, før det får en effekt. Det er vigtigt, selvom man bliver lidt træt i fingrene. Se, han spænder op. Det er vigtigt at dosere trykket, ligesom på mennesker. Det må gerne være ømt, men det må ikke gøre ondt.

Cæsar skal forcere de gule barrer på den grå bane. Fysioterapeuterne kigger efter, hvor meget hunden bruger sit opererede ben.

Autorisationen til forskel

Flere dyrlæger har tilbud om fysioterapi og genoptræning. Dyrlægenes fysioterapier er dog ikke befolket med fysioterapeuter, men med veterinærsygeplejersker med efteruddannelse. Både dyrlægen selv, veterinærsygeplejersken og for den sags skyld alle andre må kalde sig dyrefysioterapeut. Titlen fysioterapeut er nemlig ifølge Sundhedsstyrelsen ikke beskyttet, hvis blot man husker at sætte et "dyre-" foran. Danske Hestefysioterapeuter er en forening af autoriserede fysioterapeuter med videreuddannelse.

Britt Vang Jensen sætter sig helt frem i stolen: Man bliver jo passioneret omkring ideen. Jeg vil dæleme bevise, at jeg kan ændre noget her, og at det har sin ret. Vi kan jo ikke hjælpe alle hunde, men folk siger, at det er godt og rigtigt, det vi gør. Jeg vil elske at udbrede det her, for fysioterapeuter i resten af landet skal vide, at man faktisk også kan behandle hunde. Og det bedste for branchen vil være en beskyttelse af titlen. Hundefysioterapeut er ikke en beskyttet titel i Danmark, så en hvilken som helst husmor kan kalde sig hundefysioterapeut. Derfor håber vi, at der kommer krav om, at man skal være dyrlæge eller fysioterapeut for at få titlen. Vi vil højne kvaliteten. Det er det ultimative mål.

Kæmper for at få dyrlægerne med

Men de to hundefysioterapeuter står foran en stor udfordring. Her i landet er det nemlig

kun tilladt at behandle dyr, hvis man er dyrlæge. Man må gerne give fysioterapi, men man må ikke kalde det en behandling.

– Sådan var det også på menneskesiden for tyve år siden. Da skulle fysioterapeuterne også kæmpe for at bevise over for lægerne, at vi havde et værd. Vi står samme sted i dag med dyrlægerne. Det er et nyt område, og de kan ikke helt forstå værdien af, at vi er her. Men hvis vi gør vores arbejde godt, og kan bevise, at vi kan levere gode resultater, så vil hundefysioterapi blive lige så stort i Danmark, som det er i Sverige. Hvor det er kæmpe stort. Der går man til hundefys to gange om året. Bare for at tjekke, at alt er ok.

Kan I behandle alle dyr?

– Anatomisk set ligner hunde og mennesker hinanden, så springet fra menneske til hund er ikke særlig stort. Selvom det måske for mange ikke-hundeejere kan virke bizart. Vi har haft katte, men de er mindre samarbejdsvillige. Der findes rapporterede tilfælde, hvor man har arbejdet med får. Og genoptræning og fysioterapi til heste har vundet frem de seneste fem år. Men jeg har fx ikke tjek på elefanter fysiognomi. Vi vil gerne højne niveauet, og derfor skal vi stå inde for det, vi laver. Man skal kende sin begrænsning, siger Jesper Ottosen.✓

”
**KATTE ER MINDRE
SAMARBEJDS-
VILLIGE.**

Jesper Ottosen

Da jeg startede, fik man 2,64 kr. i timen

Lønningerne var små, og en fysioterapeut hed en **massøse**, dengang Birte Carstensen blev uddannet for 65 år siden. Siden har forskning og ny teknik ført faget til nye steder. Vi har stillet 5 spørgsmål til en af fysioterapiens ikoner.

1. Hvad er forskellen på at være fysioterapeut, hvis man sammenligner dengang og nu?

- For det første, så var lønningerne meget små. Da jeg startede, fik man 2 kroner og 64 øre i timen. Arbejdsugen var 48 timer. Og så var det dengang de gamle lægers syn på fysioterapi, der herskede. I 1970'erne spurgte en læge fx i ramme alvor, om man virkelig burde belemre en patient med fysioterapi. For når sygeplejersken havde redt sengen, så kom vi og ødelagde den, og når professorerne kom på stuegang var det forfærdeligt, at tæpperne ikke lå lige. En anden stor forskel var, at vi behandlede ud fra empirisk basis, dvs. erfaringslære. Vi lærte af de gamle massører, der underviste os.

2. Hvad har det betydet, at der er kommet mænd ind i faget?

- Der er kommet mere fokus på sport og sportskader, og måske er fagdiskussionerne blevet lidt mere tekniske.

3. Er der noget, du savner fra gamle dage?

- Man går meget op i ultralydscanning og måleapparater i stedet for at bruge sine øjne og hænder og lytte. Den gode kliniker er død. Det er tragisk. En god kliniker er en, der kan se med sine øjne og mærke med sine hænder, hvad

folk fejler. Ligesom de gamle huslæger. Man ser på, hvordan patienten bruger sig selv. Hvordan sidder og går hun? Det er patienten, det handler om, og patienten har altid ret. De ved, hvor de har ondt. De ved også, hvornår det bliver bedre.

4. Hvad er de største milepæle inden for udviklingen af faget?

- En stor milepæl er forskningen, og en ting, som virkelig har givet en ændring i min tid, er elektronmikroskopet. Det har givet os mulighed for at se de fire nerveender og givet mere vægt bag ved det, vi siger og gør. En anden stor milepæl er de mange nye behandlingsteknikker. Da jeg blev uddannet, havde man ikke nogen. Man kunne massere, og man kunne give øvelser.

5. Hvad er dit største ønske for fagets fremtid?

- At man husker klinikken og håndværket. Fysioterapi burde være mesterlære. Man skal huske, at det er en aktiv proces at blive rask. Så det er om at motivere patienterne og få dem til at forstå, hvad det handler om. 30 pct. af os ligner ikke anatomibogen. Vi er ikke symmetriske. Lad være med at se guidelines og forskningen som en bibel. Se den som en inspiration. Og husk, at en god respiration giver en god holdning og vice versa. ✓

5
spørgsmål til
Birte Carstensen,
fysioterapeut, specialist i
muskuloskeletal
fysioterapi.

FOTO: ENOK HOLSEGAARD

Blå bog

- Født 1926
- Uddannet lægeautoriseret massør og sygegymnast i 1950 fra Teilmanns Kursus.
- Har arbejdet på Bispebjerg Hospital i tidsrummet 1950 – 1993.
- Har desuden undervist og fungeret som konsulent og fagbogsforfatter.
- I dag konsulent og privatpraktiserende fysioterapeut.

Authoriseret

Er du snart færdiguddannet? Så skal du sætte dig godt ind i Autorisationsloven. **For loven er en blåstempling af dig som fysioterapeut.** Men med diplommet følger også pligter og krav. Truncus guider dig igennem reglerne.

Autorisationsloven

er fra 2008. Inden loven trådte i kraft, måtte fysioterapeuter ikke behandle uden henvisning fra en læge. Efter 2008 kan autoriserede fysioterapeuter give behandling til folk, som kommer uden henvisning. I givet fald skal patienterne selv betale for behandlingen, hvorimod behandling med lægehenvielse automatisk giver tilskud fra sygesikringen.

Kilde: Gurli Petersen. Uddannet fysioterapeut og faglig konsulent i Danske Fysioterapeuter, hvor hun vejleder medlemmer om autorisation, journalføring og patientklager.

Når en fysioterapeut bliver autoriseret, følger der krav og pligter med. For en autorisation er ikke bare et certifikat. Autorisationen blåstempler fysioterapeutens faglighed og er dermed patientens sikkerhed for, at behandlingen overholder loven. Derfor bør nyuddannede fysioterapeuter sætte sig godt ind i autorisationsloven, siger Gurli Petersen, faglig konsulent i Danske Fysioterapeuter.

Hvad går loven ud på?

Autorisationsloven handler om to ting: Titelbeskyttelse og patientsikkerhed. Kun uddannede fysioterapeuter må kalde sig fysioterapeuter. Lovens formål er at styrke kvaliteten af sundhedsvæsenets ydelser og at styrke patientsikkerheden. Som fysioterapeut er man ansvarlig over for lovgivningen, både i juridisk og i faglig forstand. I loven står blandt andet, at

man skal arbejde samvittighedsfuldt og med omhu. Det betyder, at fysioterapeuten skal leve op til normen for almindelig anerkendt faglig standard. I en konkret sag, hvor fysioterapeuten bliver indklaget til Patientombuddet og hvor det vurderes, at fysioterapeuten har handlet under normen for almindeligt anerkendt standard, vil fysioterapeuten få kritik. Han vil altid blive bedømt ud fra kriteriet "omhu og samvittighedsfuldhed". Man kan i sidste ende miste sin autorisation, hvis man gentagne gange handler under den faglige standard.

Hvordan sikrer man sig, at man arbejder samvittighedsfuldt og med omhu?

Der findes kliniske retningslinjer, som fortæller, hvordan man skal forholde sig fagligt som sundhedsperson til patienten. Det er ikke et krav, at man skal følge de kliniske retningslinjer. Men man skal

Omhu og samvittighedsfuldhed

§ 17. En autoriseret sundhedsperson er under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp, økonomisk ordination af lægemidler m.v.

forholde sig til, om de skal anvendes til den konkrete patient, som man har i hænderne. For den enkelte sundhedsperson skal til enhver tid kunne vurdere, hvad der er bedst for patienten. Det er det, der ligger i at holde sig ajour. At man er forpligtet til at vide, hvad der foregår på ens område.

Hvordan holder man sig ajour?

Det er der ikke faste standarder for. Men det er en god idé at vide, hvad der er udgivet af nationale kliniske retningslinjer fra Sundhedsstyrelsens side.

Hvad er konsekvensen, hvis man ikke overholder loven?

Autorisationen kan blive taget fra en. Man kan få kritik, og Sundhedsstyrelsen kan sige, at det her er så groft uagtsomt, at der skal ske skærpet tilsyn. En parallel er psykiatersagen, hvor der blev begået så massive fejl, at psykiateren fik frataget sin autorisation. Det kan også ske for fysioterapeuter. Og vi kan se en stigning i antallet af klager til Patientombuddet. Og en af de ting, vi som fysioterapeuter har fået kritik for, er mangelfuld journalføring.

Hvordan fører man en fyldestgørende journal?

Man er forpligtet til at føre journal, hver gang man udfører en behandling. Man skal skrive, hvilken undersøgelse og behandling man har gennemført, og man skal skrive, hvad man har vejledt og informeret patienten i. Man skal huske at notere, om patienten har givet samtykke til, at man videregiver oplysninger til patientens læge. Man har også pligt til at opbevare journalen sikkert.

Hvor meget skal man skrive?

I journalføringsbekendtgørelsen står, at man

skal notere det, som er relevant og nødvendigt for behandlingen. Hvad det er, må den enkelte fysioterapeut afgøre med sig selv. Men man skal øve sig i at skrive lige præcist det, som er vigtigt og relevant, og det er en god idé at øve sig sammen med dem, man arbejder sammen med. Et af formålene med journalen er jo, at man kan give den videre til andre. Så undersøg gerne, om andre på din arbejdsplads forstår, hvad du skriver. Man skal f. eks. minimere anvendelsen af forkortelser, fordi man ved, at folk har svært ved at forstå forkortelser.

Hvad er formålet med journalen?

For det første er der hensynet til patientens retssikkerhed. Det er patientens eneste mulighed for at vide, hvad der er foregået under behandlingen. For det andet skal andre sundhedspersoner kunne indhente oplysninger. Det tredje er, at fysioterapeuterne skal kunne beskytte sig selv. For hvis der kommer en klage fra en patient, skal fysioterapeuten kunne finde journalen frem og læse, hvad han har foretaget sig.

Hvor stort et problem er patientklagerne?

I 2014 steg antallet af behandlingsklager for alle behandlergrupper i Patientombuddet

Etisk råd

Danske Fysioterapeuters etiske råd har de kommende to år særligt fokus på autorisation og hvilken betydning, autorisationen har for fysioterapeuters selvforståelse og identitet. Der vil også være fokus på de forpligtelser og det ansvar, som fysioterapeuter har, herunder forpligtelsen til at føre journal.
fysio.dk/org/Rad/Etisk-raad

Når du er færdiguddannet fysioterapeut, skal du ansøge om autorisation. Det gør du med et [ansøgningsskema på Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#) og det koster et gebyr på 313 kr.

med 15 pct., og det er en rekordstor stigning. Men antallet af afgørelser, som fører til kritik af sundhedspersonerne, stiger ikke. En del af patienterne klager over, at de får ondt, efter de er begyndt i behandling. Derfor siger jeg altid: Husk nu at vejlede patienten ordentligt. Et menneske, der aldrig har bevæget sig før, og som pludselig går i gang med træningsøvelser, kan godt få rigtig ondt. Og hvis fysioterapeuten ikke har fået orienteret om det, kan patienten tro, det er en fejl.

Gælder loven også i fritiden? Må man f. eks. lave alternativ behandling?

Danske Fysioterapeuter får en del henvendelser fra medlemmer, der gerne vil give anden behandling end gængs fysioterapeutisk behandling. Som fysioterapeut må du ikke bevæge dig ind på andres virksomhedsområder. Vi må eksempelvis ikke udføre lægevirk-somhed som at operere og stikke nåle i folk. Så skal en læge give opgaven til dig, og så arbejder du under hans faglige delegation og ansvar. Undtaget er dog akupunktur. Dette kræver ikke lægedelegation. Ellers handler det om omhu og samvittighedsfuldhed, og om at arbejde efter normen efter almindelig faglig standard. Og hvis du laver alternativ behandling og "lægger sten på folk", så er det ikke almindelig anerkendt faglig standard, og så vil du få kritik, hvis der kommer en klage. /

DILEMMA

FORTALT TIL ANDERS RYEHAUGE

Blev kaldt 'perkerdyr' af patienten

En studerende **blev krænket og ked af det**, da en ældre dame ikke ville behandles af ham, fordi han har indvandrerbaggrund.

Jeg havde glædet mig til at have min første neurologiske patient og forberedt mig grundigt. Det var en ældre kvinde med en lettere hjerneblødning. Relationen mellem behandleren og patienten er asymmetrisk, da behandleren har magten. Jeg var meget opsat på, at vi skulle være ligeværdige. Men situationen blev vendt fuldstændig på hovedet, da jeg gik ind for at præsentere mig. Jeg er en ung mand med indvandrerbaggrund, og det fik hende til at protestere. 'Jeg vil ikke, jeg vil ikke', sagde hun. Det gjorde mig helt forvirret, og jeg prøvede at snakke med hende. Men hun ville ikke. Til sidst spurgte jeg hende, hvad det var, hun ikke ville. Så sagde hun, at hun ikke ville behandles af sådan et perkerdyr. Jeg prøvede at slå det hen, for jeg ville bare gerne være professionel. Men til sidst var jeg nødt til at opgive. Da jeg kom ned i fællesrummet til de andre studerende,

følte jeg mig dybt krænket og var både rystet og ked af det. De andre var oprørte og sagde, at det skulle man ikke finde sig i. Men hvad skal man egentlig gøre, når patienten ikke vil behandles af én? I yderste konsekvens kan det jo betyde, at patienter kategoriserer behandlere og har en masse krav, man skal tage hensyn til. I denne situation måtte vi først vurdere, om hun overhovedet mente det eller blot sagde det, fordi hun havde fået en hjerneblødning og var i chok. Vi tolkede det som patientens personlige holdning. Og så besluttede vi, at jeg ikke skulle behandle hende mere. Men det var, fordi det krænkede mig. Vi vurderede, at ligesom vi har en pligt til at møde patienter som ligeværdige, har vi ret til at trække os, når patienten gør, at mødet ikke kan blive ligeværdigt. ✓

Hvad skal man egentlig gøre, når patienten ikke vil behandles af én?

Kan du relatere til denne historie? Har du oplevet, at en patient nægtede at lade sig behandle af dig?

Danske Fysioterapeuter

Holmbladsgade 70
2300 København S
Telefon 33 41 46 20
Mail: redaktionen@fysio.dk
www.fysio.dk

5. årgang. ISSN 2245-1048

Produktion: Datagraf Communications

Forside: Claus Sjødin

Redaktion: Julie Gravesen og Anne Guldager

Ansvarshavende red.: Mikael Mølgaard

Deltag i
debatten på
facebook!